Obdolženci v kazenskem postopku

Češka

V teh informativnih pregledih je pojasnjeno, kaj se dogaja, če je posameznik osumljen ali obtožen kaznivega dejanja.

Na podlagi češke ustave ste lahko kaznovani le v skladu z zakonom in na način, ki ga določajo ustrezni zakoni. Ti zakoni so kazenski zakonik, zakon o mladoletniškem sodstvu in zakonik o kazenskem postopku, v njih pa so določena pravila kazenskega postopka (vključno s posebnimi pogoji za izvajanje in uveljavljanje vaših pravic).

Če ste žrtev kaznivega dejanja, lahko izčrpne informacije o svojih pravicah najdete tukaj.

Kratek opis kazenskega postopka

V nadaljevanju so na kratko opisane običajne faze v kazenskem postopku.

1) Pripravljalni postopek

To je prva faza kazenskega postopka. Sestavljena je iz dveh delov:
faza proučitve: postopki, ki jih opravijo organi, pristojni za kazenski postopek pred začetkom kazenskega pregona, in
faza preiskave: del kazenskega pregona od trenutka, ko se začne, do vložitve obtožnice ali do drugačnega zaključka preiskave.

2. Predhodna razprava o obtožnici

Sodišče med predhodno razpravo o obtožnici prouči, ali je bila zadeva v pripravljalnem postopku ustrezno razjasnjena in ali je z obtožnico zagotovljena ustrezna podlaga za nadaljnji postopek. Preveri tudi, ali je pristojno za odločanje v zadevi.

3. Glavna obravnava

To je najpomembnejši del kazenskega postopka, v katerem se proučijo dokazi in sprejme odločitev v zadevi. V tej fazi so pred sodiščem zaslišani obtoženec (-nci), morebitne priče in oškodovanec(-nci). Glavna obravnava je javna in poteka ustno v češčini. Če ne znate češko, ste upravičeni do tolmača.

4. Pritožbeni postopek

Obtoženec, njegovi družinski člani, odvetnik, državni tožilec ali oškodovanec se lahko pritožijo v osmih dneh. Če je vložena pritožba, pritožbeno sodišče presoja odločbo sodišča prve stopnje.

Vloga Evropske komisije

Upoštevati je treba, da Evropska komisija nima nobene vloge v kazenskih postopkih držav članic, zato vam v primeru pritožbe ne more pomagati. V teh informativnih pregledih je navedeno, kako in pri kom se lahko pritožite.

Za informacije, ki jih potrebujete, kliknite na spodnje povezave

1 – Moje pravice med preiskavo
2 – Moje pravice med sodnim postopkom
3 – Moje pravice po sodnem postopku

Sorodne povezave

Češko ministrstvo za pravosodje
Češko ministrstvo za notranje zadeve
Češka odvetniška zbornica
Informacije o človekovih pravicah
Pravne informacije za vsakogar

Zadnja posodobitev: 21/03/2023

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezni nacionalni organi, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska komisija ne prevzema nobene odgovornosti za informacije ali podatke, ki jih vsebuje oziroma na katere se sklicuje ta dokument. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.

1 – Moje pravice med preiskavo

A. Ali dejstvo, da sem tuj/-a državljan/-ka vpliva na preiskavo?

Iz pristojnosti organov kazenskega pregona so izključene samo osebe, ki uživajo privilegije in imunitete v skladu s pravom ali mednarodnim pravom. Dejstvo, da ste tuj/-a državljan/-ka, torej samo po sebi ne vpliva na preiskavo.

Vaša prisotnost pri preiskavi načeloma ni potrebna, razen če to zahteva organ pregona za konkretno nalogo, kjer je vaša prisotnost zahtevana (zlasti za pričanje), ali če sami želite biti prisotni pri preiskavi. Vendar morate ohraniti stik z organi pregona in navesti naslov, kamor boste prejemali dokumente.

Vsekakor pa lahko sodišče – ali sodnik na zahtevo državnega tožilca v pripravljalnem postopku – uvede omejitev, ki vključuje prepoved potovanja v tujino, če je to nujno za doseganje ciljev kazenskega postopka, in sicer v primerih, ko je kazenski pregon uveden za naklepno kaznivo dejanje, ki se kaznuje s kaznijo zapora z zgornjo mejo nad dvema letoma, ali za kaznivo dejanje iz malomarnosti, ki se kaznuje s kaznijo zapora z zgornjo mejo nad tremi leti. Omejitev bo odpravil predsednik senata – in državni tožilec po uradni dolžnosti v pripravljalnem postopku –, če razlogi za njeno uvedbo ne bodo več veljavni. Če je taka omejitev uvedena, imate kadar koli pravico, da zaprosite za njeno odpravo. Omenjena omejitev se lahko za vas uvede tudi namesto pripora v predsodni fazi postopka.

Če vaše znanje češčine ni zadostno, imate pravico do prevoda določenih pomembnih dokumentov (npr. sklepa o začetku kazenskega pregona, obtožnice, obsodbe) in tolmačenja postopkov pred organi kazenskega pregona v vaš nacionalni jezik ali drug jezik, ki ga obvladate. Na vašo zahtevo se lahko tolmači tudi vsako posvetovanje z zagovornikom med kazenskim postopkom ali v neposredni povezavi z njim.

B. Katere so faze preiskave?

Namesto o fazah preiskave moramo pravzaprav govoriti o več vrstah preiskav, saj zakonik o kazenskem postopku razlikuje med skrajšanim pripravljalnim postopkom, standardno preiskavo in podaljšano preiskavo.

Pred fazo preiskave poteka faza preverjanja, katere cilj je preveriti in ugotoviti, ali je bilo kaznivo dejanje storjeno ali ne, ter odkriti storilca. Oseba, zoper katero poteka kazenski postopek, v tej fazi še nima uradnega zaznamka, vendar imajo zaslišane osebe pravico do brezplačne pravne pomoči s strani odvetnika. Če ste zaslišani kot osumljenec v tej fazi (zaradi suma storitve kaznivega dejanja), imate pravico do molka, s katero morate biti seznanjeni vnaprej.
Med preiskavo ima oseba, zoper katero poteka kazenski postopek, že formalni status in pravico do pomoči zagovornika. Namen te faze je pridobiti in dokumentirati dokaze za potrebe vložitve obtožnice in vodenja postopka pred sodiščem. Sem spadajo med drugim zbiranje izjav prič, pregled določenega predmeta, zagotovitev izvedenskega mnenja in druga dejanja.
Policija pri tem išče obremenilne in razbremenilne dokaze.

Skrajšani pripravljalni postopek

Skrajšani pripravljalni postopek poteka v primerih manj hudih kaznivih dejanj (kaznivih dejanj, obravnavanih
na prvi stopnji okrožnega sodišča, ki se kaznujejo s kaznijo zapora z zgornjo mejo pod petimi leti), je krajši in manj formalen. Tak postopek lahko poteka, če ni drugih ovir (npr. razlogov za pridržanje), pod pogojem, da:
so vas zalotili pri dejanju ali takoj zatem ali
so bila med pregledom kazenske ovadbe ali drugega zahtevka za pregon ugotovljena dejstva, ki kako drugače utemeljujejo začetek kazenskega pregona, in lahko pričakujete, da boste privedeni pred sodišče v dveh tednih od dne, ko vas je policija obvestila o dejanju, katerega ste osumljeni, in o tem, za katero konkretno kaznivo dejanje se to dejanje šteje.
Skrajšani pripravljalni postopek se začne z obvestilom o sumu med prvim zaslišanjem.
V skrajšanem pripravljalnem postopku imate enake pravice kot obtoženec, vključno s pravico do zagovornika. Glavna razlika glede pravic v primerjavi s standardno preiskavo je ta, da se skrajšani pripravljalni postopek ne začne z uradnim sklepom o začetku kazenskega pregona (ki bi ga lahko izpodbijali s pritožbo) in da nimate pravice do vpogleda v kazenski spis ter predlaganja nadaljnjih dokazov na koncu skrajšanega pripravljalnega postopka. To ne vpliva na vašo pravico do vpogleda v kazenski spis (razen če vam policija zaradi resnih razlogov odreče to pravico) in pravico do predlaganja nadaljnjih dokazov v postopkih pred sodiščem.
Če se skrajšani pripravljalni postopek ne sklene drugače, se konča s predlogom o kazni (v splošnem poenostavljena obtožnica brez utemeljitve). Predlog vloži pri sodišču državni tožilec.

Standardna preiskava

Ta vrsta preiskave se začne s sklepom o začetku kazenskega pregona zoper vas; sklep lahko izpodbijate s pritožbo. Pri preiskavi imate pravico do zagovornika. Za razliko od skrajšanega pripravljalnega procesa se preiskava izvede za hujša kazniva dejanja (vendar standardna preiskava poteka tudi, če skrajšani pripravljalni postopek zaradi določene ovire ni mogoč ali če se ta postopek ne zaključi v predpisanem roku) in je daljša ter bolj formalna od skrajšanega pripravljalnega postopka. Kot je bilo že omenjeno, imate vi in vaš zagovornik pravico do vpogleda v kazenski spis in predložitve dodatnih dokazov ob koncu preiskave. Če se preiskava ne sklene drugače, se konča z vložitvijo obtožnice, ki jo pri sodišču vloži državni tožilec. Kazenska obtožnica za razliko od predloga o kazni vsebuje tudi utemeljitev.

Podaljšana preiskava

Podaljšana preiskava poteka v zvezi s hujšimi kaznivimi dejanji, ki jih obravnava pristojno okrajno sodišče na prvi stopnji (kazniva dejanja, ki se v skladu s kazenskim zakonikom kaznujejo s kaznijo zapora s spodnjo mejo vsaj petih let, če se kaznujejo z izjemno kaznijo, ali določena navedena kazniva dejanja). Ta vrsta preiskave je predvidoma najdaljša, zato se tudi dokazi pridobivajo in zbirajo v širšem obsegu kot pri standardni preiskavi. To je tudi edina razlika med podaljšano in standardno preiskavo. Podaljšana preiskava se začne s sklepom o začetku kazenskega pregona in konča z vložitvijo kazenske obtožnice, razen če se sklene drugače.

i. Zbiranje dokazov/Pooblastila preiskovalcev

To fazo kazenskega postopka izvaja policija pod nadzorom državnega tožilca, ki lahko daje policiji zavezujoča navodila, sodeluje pri opravljenih dejanjih, vrne primer policiji z navodilom za dopolnitev, prekliče nezakonite in neutemeljene odločitve in ukrepe policije itd. Državnega tožilca lahko zaprosite, naj pregleda ukrepe, ki jih je sprejela policija (razen če je to odločitev, zoper katero se lahko pritožite).
Nekatera dejanja lahko v pripravljalnem postopku izvede samo državni tožilec (npr. prekinitev pripravljalnega postopka), ali se izvedejo ob njegovi predhodni odobritvi (npr. zaseg premoženja, razen če je treba nujno ukrepati). V primerih najresnejšega poseganja v temeljne pravice in svoboščine odloča sodnik (npr. pripor, izdaja naloga za prijetje, odredbe o preiskavi in prestrezanju).

ii. Policijsko pridržanje

Če ste že bili obtoženi in obstajajo razlogi za pripor v predsodni fazi postopka, vas lahko policija pridrži. Vendar mora policija o pridržanju nemudoma obvestiti državnega tožilca in mu priskrbeti pisne dokumente, ki jih potrebuje za vložitev predloga za pripor, če je to potrebno. Predlog mora biti vložen tako, da ste lahko v 48 urah po pridržanju predani sodišču, sicer morate biti izpuščeni.
Če še niste obtoženi, vendar ste osumljeni storitve kaznivega dejanja in obstajajo razlogi za pripor, vas lahko policija v nujnih primerih pridrži, čeprav se vaš kazenski pregon še ni začel (npr. če vam ni mogoče izročiti sklepa o začetku kazenskega pregona). V teh primerih je za pridržanje potrebno predhodno soglasje državnega tožilca. Brez soglasja je pridržanje mogoče samo, če je zadeva nujna in predhodnega soglasja ni mogoče pridobiti. Zaslišala vas bo policija, ki vas je pridržala. Imate pravico, da zaprosite za prisotnost zagovornika po vaši izbiri (če je na voljo) na zaslišanju in da se posvetujete z zagovornikom brez navzočnosti tretje stranke. Imate pravico, da se o vašem pridržanju obvesti konzularno predstavništvo države, katere državljan ste.
Policija vas bo izpustila takoj, ko bo sum, da ste storili kaznivo dejanje, odpravljen. Če vas ne izpusti, bo policija državnemu tožilcu predala zapisnik o zaslišanju (vključno s sklepom o začetku kazenskega pregona in nadaljnjimi dokazi), da lahko ta po potrebi vloži predlog za pripor. Policija mora vložiti predlog tako, da ste lahko najpozneje v 48 urah po pridržanju predani sodišču, sicer morate biti izpuščeni.
Če obstajajo razlogi za vaše pridržanje, vi pa se izogibate kazenskemu postopku, lahko sodnik izda nalog za prijetje. Če vam prostost odvzame policija, imate podobne pravice kot priporniki. Policija vas mora privesti pred sodišče v 24 urah po prijetju. Sodnik vas bo zaslišal in izdal sklep o priporu, o čemer morate biti obveščeni v 24 urah po tem, ko ste bili privedeni pred sodišče. Pravico imate, da je vaš zagovornik prisoten na zaslišanju, če je ta na voljo v roku, v katerem mora sodišče izdati sklep.

iii. Zaslišanje

Ko ste prvič zaslišani kot obtoženec, morajo organi kazenskega pregona ugotoviti vašo identiteto, pojasniti vsebino obtožbe in vas seznaniti z vašimi pravicami in kazenskimi posledicami, ki jih lahko imajo lažne obtožbe in obrekovanje. Če postopek poteka za kaznivo dejanje, v zvezi s katerim se je mogoče pogajati o sporazumu o krivdi in kaznovanju, morate biti seznanjeni tudi z dejstvom, da se lahko o sporazumu o krivdi in kaznovanju pogajate z državnim tožilcem v pripravljalnem postopku (sporazum mora odobriti sodišče), in o posledicah, ki jih ima takšno pogajanje.
Med zaslišanjem vas v nobenem primeru nihče ne sme siliti v pričanje ali priznanje. Med zaslišanjem morate dobiti priložnost, da podrobno komentirate obtožbo, zlasti da podate skladno izjavo o dejstvih, ki so predmet obtožbe, navedete vsakršne okoliščine, ki obtožbo omilijo ali izpodbijajo, in ponudite dokaze o teh okoliščinah. Morda vam bodo zastavljena vprašanja za dopolnitev izjave ali odpravo morebitnih nepopolnosti, dvoumnosti in protislovij. Zastavljena vprašanja morajo biti jasna in razumljiva, brez podajanja zavajajočih in napačnih okoliščin in brez nakazovanja odgovora.

Prejeti morate zapisnik o zaslišanju, da ga lahko preberete, ali pa vam mora biti prebran, če to zahtevate (v primeru zaslišanja prek videokonference vam zapisnik preberejo). Pravico imate, da zaprosite za dopolnitev ali popravke zapisnika, da bo ta v skladu z vašo izjavo.

iv. Pripor

Priprti ste lahko le v primeru, če ste obtoženi kaznivega dejanja. O tem, ali se vam odredi pripor, odloči sodnik.

Razlogi za pripor so:

utemeljen pomislek, da lahko pobegnete ali se skrijete, da bi se izognili kazenskemu pregonu ali kaznovanju;

utemeljen pomislek, da boste ovirali preiskavo, na primer s spodbujanjem prič, da pričajo krivo; ali

utemeljen pomislek, da boste ponovili kaznivo dejanje, zaradi katerega vas preganjajo, da boste dokončali kaznivo dejanje, ki ste ga pričeli, ali da boste storili kaznivo dejanje, ki ste ga pripravljali ali za katerega ste grozili, da ga boste storili.

Če ni razlogov za pripor, vam sodišče ne bo odredilo pripora. Če razlogi prenehajo veljati, boste izpuščeni. Izpuščeni morate biti tudi po poteku zakonsko določenega najdaljšega obdobja pripora. V primeru pripora, katerega namen je preprečiti vplivanje na priče, traja to obdobje tri mesece (to seveda ne velja, če je bilo ugotovljeno, da ste že ovirali pojasnitev dejstev, pomembnih za kazenski postopek). Odvisno od teže kaznivega dejanja, zaradi katerega ste preganjani, je lahko skupno trajanje pripora od enega do štirih let. Vendar pa je samo ena tretjina tega časa namenjena pripravljalnemu postopku, dve tretjini pa sta rezervirani za postopke pred sodiščem.

Sodišče mora občasno preveriti razloge za pripor in ga po določenem času podaljšati, če je to potrebno. Imate tudi pravico zahtevati izpustitev iz pripora.

Pripor v predsodni fazi postopka lahko nadomesti ukrep, ki ni povezan z odvzemom prostosti (z zaporom), npr. vplačilo določenega zneska denarja (varščina), odreditev nadzora s strani svetovalca za pogojni odpust, naložitev zahteve po prebivanju v določenem prebivališču za določeno obdobje itd. Pravico imate, da sodišče zaprosite za zamenjavo pripora z enim od teh ukrepov.

C. Kakšne so moje pravice med preiskavo?

Ko izvajate pravice do obrambe, imate pravico, da:

vas organi kazenskega pregona seznanijo z vašimi pravicami in da lahko te pravice v celoti uveljavljate;

podate pripombe o obtožbi zoper vas in predloženih dokazih;

zavrnete pričanje;

vpogledate v spise, si naredite izpiske in komentarje in kopirate spise ali njihove dele na lastne stroške (ta pravica je lahko med preiskavo zaradi resnih razlogov omejena);

predložite dokaze za svojo obrambo;

predložite predloge in prošnje;

vložite pritožbe;

pred organi kazenskega pregona uporabite materni jezik ali drug jezik, ki ga obvladate, če izjavite, da ne obvladate češčine;

izberete zagovornika (če ga ne izberete sami, ga lahko za vas izbere vaš družinski član ali kdo drug);

zaprosite za brezplačno dodelitev zagovornika ali dodelitev zagovornika po nižji tarifi, če nimate zadostnih sredstev, da bi si plačali obrambo;

govorite z zagovornikom brez navzočnosti tretje stranke;

zaprosite za zaslišanje ob prisotnosti vašega zagovornika in zaprosite, da lahko vaš zagovornik sodeluje pri pripravljalnem procesu.

i. Ali sem upravičen do tolmača ali prevajalca? V kakšnem obsegu?

Če izjavite, da ne obvladate češčine, ste v komunikaciji z organi kazenskega pregona upravičeni do uporabe maternega jezika ali jezika, ki ga po vaših besedah obvladate.

Če je treba v postopku tolmačiti vsebino dokumenta, pričevanja ali drugega procesnega dejanja ali če izjavite, da ne obvladate češčine, bo dodeljen tolmač, ki bo tolmačil dogodke v kazenskem postopku, povezane z vami. Dodeljeni tolmač lahko na vašo zahtevo tolmači tudi vaše posvetovanje z zagovornikom, če je to neposredno povezano s procesnimi dejanji; tolmač lahko tolmači tudi vsako posvetovanje med procesnimi dejanji.

V takem primeru morajo organi kazenskega pregona zagotoviti pisni prevod dokumentov, določenih z zakonom (npr. sklepa o začetku kazenskega pregona, sklepa o priporu, sklepa o opazovanju v zdravstveni ustanovi, obtožnice, sporazuma o krivdi in kaznovanju ter prošnje o njegovi odobritvi, predloga o kazni, odločitve o pogojni ustavitvi kazenskega pregona itd.), razen če se tej pravici odpoveste. Če ste bili prijeti ali pridržani, boste prav tako prejeli pisni prevod obvestila o vaših pravicah. Pravico imate, da zaprosite organ kazenskega pregona, da dodatno prevede ali tolmači vse druge dokumente, ki so pomembni v smislu uveljavljanja vaše pravice do obrambe.

ii. Kakšne so moje pravice do obveščenosti in dostopa do spisa?

V fazi preverjanja imate pravico do vpogleda v kazenski spis, če je to nujno za uveljavljanje vaših pravic; potrebna je le odobritev policije.

Če ste obtoženi storitve kaznivega dejanja, imate pravico do vpogleda v kazenski spis, si narediti izpiske in komentarje in kopirati spis ali njegove dele na lastne stroške.

Vseeno lahko državni tožilec ali policija v pripravljalnem postopku iz pomembnih razlogov zavrne vašo pravico do vpogleda v spise in druge zgoraj omenjene pravice v zvezi z njim. Navedene pravice vam ne smejo biti zavrnjene, če ste že bili obveščeni o možnosti vpogleda v spise in če se pogajate o sporazumu o krivdi in kaznovanju. Prav tako vam ne sme biti zavrnjen dostop do sklepa o kazenskem postopku, imate pa tudi pravico, da se seznanite z deli spisa, ki so pomembni za odločitev o priprtju.

iii. Ali imam pravico do dostopa do zagovornika in do obveščenosti tretje osebe o mojem položaju?

Če ste obtoženi storitve kaznivega dejanja, imate pravico do zagovornika. Če zagovornika ne izberete sami, lahko tega za vas izbere družinski član, ali pa se zagovarjate sami. V določenih primerih pa je prisotnost zagovornika obvezna (t. i. „obvezna obramba“); če v določenem roku ne izberete zagovornika po svoji izbiri, vam ga v takih primerih dodeli sodnik. V naslednjih primerih morate imeti zagovornika že v pripravljalnem postopku:

če ste v priporu, prestajate zaporno kazen ali za vas velja preventivni ukrep, povezan z odvzemom prostosti, ali ste na opazovanju v zdravstveni ustanovi;

če je vaša pravna in poslovna sposobnost omejena (npr. zaradi duševne motnje);

v postopkih zoper ubežnika (če ste pobegnili in se postopek izvaja brez vaše navzočnosti);

če se postopek nanaša na kaznivo dejanje, ki se kaznuje z zaporom z zgornjo mejo nad petimi leti;

če je to po mnenju državnega tožilca nujno, ker glede na vaš trenutni položaj dvomi, da ste se sposobni ustrezno zagovarjati sami;

če ste mladoletni prestopnik (stari med 15 in 18 let).

V postopkih, ki obravnavajo kaznivo dejanje, ki se kaznuje z zaporom z zgornjo mejo nad petimi leti, se lahko odpoveste pravici do zagovornika, razen če se kaznivo dejanje kaznuje z izjemno kaznijo (dosmrtna zaporna kazen ali zaporna kazen, daljša od 20 let in krajša od 30 let).

Če ste bili pridržani ali priprti, imate pravico, da se o vašem položaju obvesti konzularno predstavništvo države, katere državljan ste, in tudi družinskega člana ali drugo fizično osebo, ki jo določite. Pravico imate, da stopite v stik s svojim konzularnim predstavništvom; če nimate zadostnih finančnih sredstev, vam bo to omogočeno brezplačno. S tem morate biti ustrezno seznanjeni.

iv. Ali sem upravičen/-a do brezplačne pravne pomoči?

V fazi preverjanja, tj. pred začetkom kazenskega pregona (preiskave), imate pravico do pravne pomoči s strani odvetnika med zaslišanjem (zagotovitev razlage).
Če ste bili obtoženi storitve kaznivega dejanja, imate pravico do zagovornika, ki vam mora zagotoviti potrebno pravno pomoč. Pravico imate, da si izberete zagovornika; če si ga ne izberete sami, vam bo ta dodeljen, kadar je obramba obvezna. Če nimate dovolj finančnih sredstev za plačilo stroškov zagovornika, lahko zaprosite sodnika, naj izda odločbo, da ste upravičeni do brezplačnega zagovornika ali zagovornika po nižji tarifi.

v. Kaj morate vedeti:

a. Domneva nedolžnosti

Načelo domneve nedolžnosti velja na štirih osnovnih ravneh kazenskega postopka:
vašo krivdo je treba dokazati, do takrat se štejete za nedolžnega;
če obstajajo dvomi glede vaše krivde, je treba primer odločiti v vašo korist;
ne morete biti označeni za krivega, dokler vaša krivda ni razglašena s pravnomočno obsodbo;
med kazenskim postopkom so lahko vaše pravice omejene le, kolikor je to nujno potrebno.

b. Pravica do molka in pravica posameznika, da ne izpove zoper sebe

V kazenskem postopku vam ni treba pričati in nihče vas ne sme kakor koli prisiliti v pričanje ali priznanje krivde. Niti vam ni treba predložiti dokazov, ki vas bremenijo. Organi kazenskega pregona vas ne morejo oglobiti, če zavrnete predajo obremenilnega dokumenta ali drugega dokaza.

c. Dokazno breme

Organi kazenskega pregona morajo enako podrobno pojasniti obremenilne in razbremenilne okoliščine. Državni tožilec mora dokazati vašo krivdo pred sodiščem, vam pa ni treba dokazovati svoje nedolžnosti. Vendar to ne pomeni, da ne smete uveljavljati svoje pravice do predstavitve dejstev in predložitve dokazov v svojo obrambo.

vi. Ali veljajo konkretni zaščitni ukrepi za otroke?

Če ste storili dejanje, ki ima znake kaznivega dejanja, in ste mlajši od 15 let, za kaznivo dejanje niste kazensko odgovorni in se lahko ukrepi, ki so namenjeni vaši rehabilitaciji, naložijo le v civilnih postopkih pri specializiranem sodišču za mladoletnike. V teh postopkih morate imeti odvetnika, ki ga plača država, razen če država iz posebnih razlogov odloči, da morate za stroške zagovornika prispevati vi ali vaša družina.
Če ste storili kaznivo dejanje kot mladoletni prestopnik (star med 15 in 18 let), bo praviloma kot posebno pravo (*lex specialis*) veljal zakon o pravosodju za mladoletnike. Organi kazenskega pregona morajo pri preiskavi in obravnavi kaznivih dejanj, ki ste jih storili, upoštevati vašo starost, zdravstveno stanje ter duševno in moralno zrelost, da v čim manjši meri ogrozijo vaš nadaljnji razvoj. Pravo varuje vaše osebne podatke in vašo zasebnost, sodna obravnava poteka z izključitvijo javnosti, če ne želite, da je ta prisotna, sodba pa se objavi brez navedbe imena in drugih informacij, s katerimi vas je mogoče identificirati (npr. naslova prebivališča). Od prvega ukrepa, ki je bil sprejet zoper vas v okviru kazenskega postopka, imate pravico do zagovornika (tj. že v fazi preverjanja). Vaš skrbnik (običajno vaši starši) ali zakoniti skrbnik, pristojni organ za socialno in pravno zaščito otrok ter služba za probacijo in mediacijo so nemudoma obveščeni o začetku kazenskega postopka zoper vas, o vašem pridržanju, prijetju ali priporu. Organi kazenskega pregona sodelujejo z organom za socialno in pravno zaščito otrok, službo za probacijo in mediacijo ter združenji in ustanovami, odgovornimi za varstvo otrok.

vii. Ali veljajo konkretni zaščitni ukrepi za ranljive osumljene osebe?

Če sodišče (in državni tožilec v pripravljalnem postopku) meni, da je to potrebno (zlasti ker zaradi vašega trenutnega položaja dvomi, da ste se sposobni ustrezno zagovarjati sami), vam bo dodelil zagovornika takoj na začetku kazenskega postopka.
Če ste gluhi ali slepi in gluhi, ureja način komunikacije zakon št. 155/1998
o komunikacijskih sistemih za gluhe in slepe osebe. V kazenskem postopku imate pravico do storitev, ki zagotavljajo tolmačenje v komunikacijskem sistemu po vaši izbiri.
Če je vaša pravna in poslovna sposobnost omejena, vas v kazenskem postopku zastopa skrbnik, običajno družinski član, če njegovi interesi niso v navzkrižju z vašimi interesi.

D. Kakšni so zakonski roki med preiskavo?

Organi kazenskega pregona morajo obravnavati kazenske zadeve hitro in brez nepotrebnega odlašanja; zadeve v zvezi s priporom in zasegom premoženja bodo obravnavane zelo nujno, če je to potrebno zaradi vrednosti in narave zaseženega premoženja.
Fazo preverjanja (pred kazenskim pregonom) mora policija zaključiti
v dveh mesecih za zadeve v pristojnosti sodnika posameznika, brez skrajšanega pripravljalnega postopka;
v treh mesecih za druge zadeve v pristojnosti okrožnega sodišča;
v šestih mesecih za zadeve v pristojnosti okrajnega sodišča na prvi stopnji.
Na podlagi utemeljene zahteve lahko državni tožilec rok večkrat podaljša.
Skrajšani pripravljalni postopek se mora zaključiti v dveh tednih od dne, ko vas je policija obvestila o dejanju, katerega ste osumljeni, in o tem, za katero konkretno kaznivo dejanje se to dejanje šteje. Če skrajšani pripravljalni postopek ni zaključen v danem roku, lahko državni tožilec podaljša rok, vendar za največ deset dni oziroma največ trideset dni, če potekajo pogajanja o sporazumu o krivdi in kaznovanju.
Policija mora zaključiti standardno preiskavo v
dveh mesecih od začetka kazenskega pregona, če je zadeva v pristojnosti sodnika posameznika;
treh mesecih od začetka kazenskega pregona, če gre za drugo zadevo, ki je v pristojnosti okrožnega sodišča.
Na podlagi utemeljene zahteve lahko državni tožilec rok večkrat podaljša. V tem primeru mora državni tožilec v okviru nadzora vsaj enkrat mesečno opraviti pregled zadeve.
Podaljšana preiskava mora biti zaključena v šestih mesecih od začetka kazenskega pregona. Na podlagi utemeljene zahteve lahko državni tožilec rok večkrat podaljša. V tem primeru mora državni tožilec v okviru nadzora vsaj enkrat mesečno opraviti pregled zadeve.
Zakonik o kazenskem postopku določa v zvezi z določenimi dejanji nadaljnje posebne pravne roke (sodišče mora odločiti o priporu v predsodni fazi postopka v 48 urah od vašega pridržanja ali v 24 urah od vašega prijetja, o najdaljšem trajanju pripora, časovni omejitvi za obvezni pregled utemeljitve pripora itd.).

E. Kakšen je pripravljalni postopek, vključno z nadomestnimi rešitvami za pripor in možnostmi za premestitev v matično državo (evropski nalog za nadzor)?

Pripravljalni postopek je prva faza kazenskega postopka. Namen te faze je ugotoviti, ali je sum, da ste storili kaznivo dejanje, utemeljen do te mere, da je mogoče vložiti obtožnico pri sodišču. V tej fazi je treba poiskati in pridobiti obremenilne dokaze ter druge dokaze, ki zavračajo vašo krivdo.
Cilj pripravljalnega postopka je zlasti:
zagotoviti podlago za odločitev, ali naj se vloži obtožnica in primer obravnava na sodišču ali se nadaljnji kazenski pregon opusti;
opredeliti vse okoliščine, pomembne za odločitev o kaznivem dejanju, njegovem storilcu, kazni ali preventivnem ukrepu, ter odločiti o upravičenosti žrtve do odškodnine in zavarovati potrebne dokaze;
ugotoviti vzroke za kriminalno dejavnost ter spodbudne ali olajševalne okoliščine.

Če obstaja eden od razlogov za pripor, lahko sodnik, ki odloča o priporu, opusti pridržanje ali vas lahko izpusti, če sprejme enega od naslednjih nadomestnih ukrepov:
kadar civilno združenje, ki zastopa posebne interese, ali verodostojna oseba ponudi jamstvo za vaše prihodnje ravnanje in dejstvo, da se boste pojavili na sodišču, pred državnim tožilcem ali pri policiji, če bo to zahtevano, ter da boste vedno predhodno sporočili svoj odhod s kraja začasnega prebivališča, organ, ki odloča o priporu, pa meni, da je jamstvo z vidika osebnega položaja obtoženca in narave primera zadostno, in ga sprejme;
pisno obljubite, da boste živeli urejeno življenje, zlasti da se boste vzdržali kriminalne dejavnosti, da se boste pojavili na sodišču, pred državnim tožilcem ali pri policiji, če bo to zahtevano, da boste vedno predhodno sporočili svoj odhod s kraja začasnega prebivališča ter izpolnjevali dolžnosti in naložene omejitve, organ, ki odloča o vašem priporu, pa meni, da je obljuba zadostna in jo sprejme;
če ste pod nadzorom svetovalca za pogojni odpust;
če so vam naloženi kateri koli začasni ukrepi;
če sodnik sprejme varščino (določeni znesek denarja), vendar varščine ni mogoče sprejeti, če ste obtoženi določenih hudih kaznivih dejanj.
V zvezi z nadomestitvijo pripora z enim od takih ukrepov se lahko organ, ki odloča o priporu, odloči za izvajanje elektronskega preverjanja izpolnjevanja naloženih dolžnosti v zvezi s tem ukrepom, in sicer z uporabo elektronske zapestnice, če pri tem obljubite potrebno pomoč. Organ, ki odloča o priporu, vam lahko naloži tudi omejitev, ki prepoveduje potovanja v tujino.
Če ste državljan ene od držav članic EU ali ste v kakršni koli povezavi z njo, imate (v skladu z Okvirnim sklepom Sveta 2009/829/PNZ z dne 23. oktobra 2009 o uporabi načela vzajemnega priznavanja odločb o nadzornih ukrepih med državami članicami Evropske unije kot alternativi začasnemu pridržanju, ki je bil prenesen z zakonom št. 104/2013 o mednarodnem pravosodnem sodelovanju v kazenskih zadevah) pravico, da zaprosite za izpolnjevanje ukrepa, ki nadomešča pripor, v svoji državi običajnega prebivališča ali v drugi državi članici, ki jo navedete (ob strinjanju te države). V zadevni državi članici mora biti omogočeno nadzorovanje izpolnjevanja takega nadomestnega ukrepa ali pa je treba zagotoviti drugačen nadzor. Če ne boste izpolnjevali naloženega nadomestnega ukrepa, boste predani nazaj Češki Republiki.
Zadnja posodobitev: 16/09/2020
Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezni nacionalni organi, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska komisija ne prevzema nobene odgovornosti za informacije ali podatke, ki jih vsebuje oziroma na katere se sklicuje ta dokument. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.

2 – Moje pravice med sodnim postopkom

A. Kje bo potekal sodni postopek?

Sodni postopek bo potekal na okrožnem ali okrajnem sodišču, ki pokriva okraj, kjer je bilo kaznivo dejanje storjeno, odvisno od teže kaznivega dejanja. Če kraja kaznivega dejanja ni mogoče določiti ali je bilo to storjeno v tujini, bo postopek potekal na sodišču, ki pokriva okraj, v katerem živite, delate ali ste začasno nastanjeni. Če teh krajev ni mogoče določiti ali so zunaj ozemlja Češke republike, bo postopek potekal na sodišču, ki pokriva okraj, v katerem je bilo dejanje ugotovljeno.

B. Ali se predmet obtožbe lahko spremeni? Kakšne so moje pravice do obveščenosti v tem primeru?

Edini cilj sojenja je odločiti, katero dejanje ali posel je predmet obtožbe. Ko je obtožnica vložena, je državni tožilec ne more več spremeniti, lahko je samo umaknjena.
Če rezultati sojenja pokažejo bistveno spremenjene okoliščine zadeve ali če je potrebna nadaljnja preiskava, da se zadeva pojasni, ali če se izkaže, da ste storili drugo dejanje ali posel, ki predstavlja kaznivo dejanje, in državni tožilec pozove, naj se zadeva zaradi potrebe po skupni obravnavi vrne v razsojanje, sodišče vrne zadevo v pripravljalni postopek. Državni tožilec nato vloži novo obtožnico, v kateri so upoštevane spremembe, ki so se pojavile. Nov izvod obtožnice boste tako vi kot vaš zagovornik vedno prejeli najpozneje skupaj z vabilom ali obvestilom o vabilu. Vročen vam bo izvod obtožnice skupaj z obvestilom predsednika senata o vaši pravici do podajanja pripomb v zvezi z dejstvi v obtožnici v časovnem okviru, ki ga določi predsednik, zlasti:
ali se čutite nedolžne ali krive storitve dejanja ali dejanj iz obtožnice in na podlagi česa;
ali želite skleniti sporazum o krivdi in kaznovanju z državnim tožilcem oziroma ali želite na sojenju priznati krivdo;
ali se strinjate z opisom dejanja in njegovo pravno klasifikacijo ter predlagano kaznijo oziroma preventivnim ukrepom in
katera dejstva so po vašem mnenju nesporna.
Predsednik senata vas bo obvestil tudi o posledicah takih izjav in o dejstvu, da lahko izjave v zvezi z obtožnico po vašem naročilu poda tudi vaš zagovornik, razen za priznanje krivde.
Predsednik vas bo med drugim pozval, da sodišče pravočasno obvestite o zahtevah za nadaljnje zbiranje dokazov na sojenju in navedete okoliščine, ki bi jih ti dokazi pojasnili.
Vendar pravna klasifikacija dejanja ali posla, navedena v obtožnici, ne zavezuje sodišča, zato lahko to razvrsti dejanje kot drugo kaznivo dejanje (manj hudo ali hujše), ali pa sklene, da dejanje ni kaznivo dejanje, ampak prekršek. Če sodišče meni, da je dejanje kaznivo dejanje, za katerega se predvideva strožja kazen kot za prvotnega, za katerega je bila vložena obtožnica, vas mora sodišče obvestiti o spremembi in vam zagotoviti možnost, da se odzovete na spremembo v svojo obrambo, ter dovolj časa za spremembo obrambe.

C. Katere pravice imam med zaslišanjem na sodišču?

Pravico imate, da:
vas organi kazenskega pregona seznanijo z vašimi pravicami in da lahko te pravice v celoti uveljavljate;
priznate krivdo ali predložite predlog sporazuma o krivdi in kaznovanju, preden se pridobijo dokazi;
podate pripombe o obtožbah zoper vas;
zavrnete pričanje;
pregledate spise, si naredite izpiske in komentarje in kopirate spise ali njihove dele na lastne stroške;
sodelujete pri obravnavi zadeve med samim sojenjem in med javnimi zaslišanji;
podate končno izjavo med sojenjem in na javni obravnavi pritožbe;
imate zadnjo besedo na sojenju;
predstavite dejstva in predložite dokaze v svojo obrambo;
podate pripombo na vsak pridobljen dokaz in ugovarjate načinu, kako je bil pridobljen;
zastavite vprašanja preiskovanim osebam;
podate zahtevke in predloge (v zvezi s pridobivanjem dokazov in načinom sprejema odločitve);
uveljavljate pravno sredstvo, tako redno (npr. pritožbe, glavne pritožbe, ugovori) kot izredno (npr. predlogi za obnovo postopka, vloge za pritožbeni preizkus), ali predlagate, da se vloži pritožba v zvezi s kršitvijo prava;

izberete zagovornika (če ga ne izberete sami, vam lahko tega izbere nekdo drug, npr. družinski član) in ga zaprosite, da vam svetuje tudi med dejanji, ki jih izvaja sam organ kazenskega pregona;
govorite z zagovornikom brez navzočnosti tretje stranke;
zaprosite za zaslišanje ob prisotnosti vašega zagovornika in zaprosite, da lahko vaš zagovornik sodeluje v vsakem dejanju kazenskega postopka;
pred organi kazenskega pregona uporabite materni ali drug jezik, ki ga obvladate, če izjavite, da ne obvladate češčine.

i. Ali moram biti navzoč/-a na sodišču? Ali je odsotnost na sodišču dovoljena? Pod kakšnimi pogoji?

Sojenje lahko poteka v vaši odsotnosti le, če sodišče meni, da je mogoče o zadevi zanesljivo odločiti in doseči namen kazenskega postopka tudi v vaši odsotnosti, ter
če ste pravočasno prejeli obtožnico in ste bili ustrezno in pravočasno povabljeni na sojenje ter
če vas je organ kazenskega pregona že zaslišal v zvezi z dejanjem ali poslom, ki je predmet obtožbe, in je bila pravna določba o začetku kazenskega pregona upoštevana, vi pa ste bili seznanjeni z možnostjo vpogleda v spis in predložitve predlogov za dopolnitev preiskave.
Vabilo mora vsebovati informacijo o tem, kakšne so posledice, če se sojenja ne udeležite.
Sojenje sicer lahko poteka v vaši odsotnosti, vendar ne, če
ste v priporu;
prestajate zaporno kazen;
se zadeva nanaša na kaznivo dejanje, ki se kaznuje z zaporom več kot petih let.
Vendar vam tudi v teh primerih ni treba biti prisoten na sojenju, če izrecno zaprosite sodišče, da izvede sojenje v vaši odsotnosti, razen če sodišče meni, da je nujno, da ste osebno prisotni.
V primerih obvezne obrambe sojenje ne more potekati brez prisotnosti vašega zagovornika.

ii. Ali sem upravičen do tolmača ali prevoda dokumentov? V kakšnem obsegu?

Če izjavite, da ne obvladate češčine, ste v komunikaciji z organi kazenskega pregona upravičeni do uporabe maternega jezika ali jezika, ki ga po vaših besedah obvladate.
Če je treba v tem primeru tolmačiti vsebino dokumenta, pričevanja ali drugega procesnega dejanja ali če izjavite, da ne obvladate češčine, bo dodeljen tolmač, ki bo tolmačil dogodke v kazenskem postopku. Dodeljeni tolmač lahko na vašo zahtevo tolmači tudi vaše posvetovanje z zagovornikom, če je to neposredno povezano s procesnimi dejanji; tolmač lahko tolmači tudi vsako posvetovanje med procesnimi dejanji.
V tem primeru morajo organi kazenskega pregona zagotoviti pisni prevod dokumentov, določenih z zakonom (npr. sklepa o priporu, sodbe, kaznovalnega naloga, odločbe v pritožbenem postopku itd.); pravici do prevoda se lahko odpoveste.
Pravico imate, da zaprosite sodišče, da dodatno prevede ali tolmači vse druge dokumente, ki so pomembni v smislu uveljavljanja vaše pravice do obrambe.

iii. Ali imam pravico do zagovornika?

Če ste obtoženi storitve kaznivega dejanja, imate pravico do zagovornika. Če zagovornika ne izberete sami, lahko tega za vas izbere družinski član, ali pa se zagovarjate sami. V določenih primerih pa je prisotnost zagovornika obvezna (t. i. „obvezna obramba“); če v določenem roku ne izberete zagovornika po svoji izbiri, vam ga v takih primerih dodeli sodnik. Zagovornika v sodnih postopkih potrebujete vse do trenutka, ko sklep, s katerim se postopek zaključi, postane pravnomočen:
če ste v priporu, prestajate zaporno kazen ali za vas velja preventivni ukrep, povezan z odvzemom prostosti, ali ste na opazovanju v zdravstveni ustanovi;
če je vaša pravna in poslovna sposobnost omejena (npr. zaradi duševne motnje);
v postopkih zoper ubežnika (če ste pobegnili in se postopek izvaja brez vaše navzočnosti);
če se postopek nanaša na kaznivo dejanje, ki se kaznuje z zaporom z zgornjo mejo nad petimi leti;
če je to po mnenju sodišča nujno, ker v luči vašega trenutnega položaja dvomi, da ste se sposobni ustrezno zagovarjati sami;
če ste mladoletni prestopnik (stari med 15 in 18 let);
na sojenju, če ste pridržani;
v postopkih, povezanih z uvedbo ali spreminjanjem pogojev varnega preventivnega pridržanja ali uvedbo ali spreminjanjem pogojev forenzične obravnave, z izjemo institucionalne forenzične obravnave alkoholizma.
Zagovornika v postopku izvršitve potrebujete, kadar sodišče odloča na javni obravnavi, če:
je vaša pravna in poslovna sposobnost omejena;
ste v priporu;
obstajajo dvomi o vaši sposobnosti, da se ustrezno zagovarjate sami.
V postopkih v zvezi z izrednimi pravnimi sredstvi (pritožbe glede kršitve prava, vloge za pritožbeni preizkus, predlogi za obnovo postopka) morate imeti zagovornika:
če ste v priporu, prestajate zaporno kazen ali za vas velja preventivni ukrep, povezan z odvzemom prostosti, ali ste na opazovanju v zdravstveni ustanovi;
če je vaša pravna in poslovna sposobnost omejena;
če gre za kaznivo dejanje, ki se kaznuje z zaporom z zgornjo mejo nad petimi leti;
če obstajajo dvomi o vaši sposobnosti, da se ustrezno zagovarjate sami.
V postopkih, ki obravnavajo kaznivo dejanje, ki se kaznuje z zaporom z zgornjo mejo nad petimi leti, se lahko odpoveste pravici do zagovornika, razen če se kaznivo dejanje kaznuje z izjemno kaznijo (dosmrtna zaporna kazen ali zaporna kazen, daljša od 20 let in krajša od 30 let). Pravici do zagovornika se lahko tudi odpoveste, če ste pridržani in se bo sojenje kmalu pričelo.

iv. Katere postopkovne pravice morajo biti poznane? (npr. privedba osumljencev pred sodišče)

Med sojenjem vsak sedi na svojem mestu. Vprašanja zastavljate in izjave podajate le s soglasjem predsednika senata (sodnika posameznika); kadar naslavljate sodnika, tudi ob najkrajših govorih, morate vstati, (sodnik pa lahko določenim osebam dovoli, da zaradi starosti ali zdravja med svojimi govori ali pričevanji sedijo). Predsednik senata (sodnik posameznik) bo vse prisotne povabil, naj vstanejo in prisluhnejo izreku sodbe. V češčini se tako pravniki kot tudi drugi prisotni naslavljajo s *pane/paní/slečno* (g., ga., gdč.) pred funkcijo ali položajem naslovljene osebe v postopku (npr. *pane předsedo, pane přísedící, pane doktore, paní státní zástupkyně, pane znalče, pane svědku* itd., ko naslavljajo predsednika senata, porotnega sodnika, zagovornika, odvetnika /zdravnika, državnega tožilca, izvedenca oziroma pričo). V sodni dvorani ni dovoljeno govoriti brez privolitve predsednika senata (sodnika posameznika) ali jesti, piti ali kaditi, niti med odmorom. Prisotni v sodni dvorani se morajo vzdržati vsega, kar bi lahko zmotilo potek ali dostojnost sodne obravnave, vključno z izražanjem zadovoljstva ali nezadovoljstva s potekom obravnave, izjavami prič, izdanimi odločbami itd. Prav tako morajo biti izklopljene vse naprave (zlasti mobilni telefoni), če bi lahko motile potek in dostojanstvo obravnave.
Prenos slike ali zvoka in videoposnetki so med sodno obravnavo dovoljeni le ob predhodnem soglasju predsednika senata (sodnika posameznika). Snemanje zvoka je dovoljeno, če je s tem seznanjen predsednik senata ali sodnik posameznik; kadar bi način snemanja lahko motil potek ali dostojanstvo obravnave, lahko predsednik senata ali sodnik posameznik snemanje prepove.

Orožje v sodni dvorani ni dovoljeno.

D. Možne kazni

Hišni pripor;
delo v splošno korist;
zaplemba premoženja;
denarna kazen;
zaplemba predmeta;
prepoved dejavnosti;
prepoved kmetijske reje živali;
izgon;
prepoved udeležbe športnih, kulturnih in drugih družabnih dogodkov;
izguba častnih nazivov ali nagrad;
izguba vojaškega čina;
odstranitev.

Preventivni ukrepi so ukrepi, ki so preventivne narave in se v nasprotju s kaznimi lahko uvedejo na primer tudi za dejanja, ki bi bila drugače kazniva v primeru oseb, ki zaradi neprištevnosti ali mladoletnosti niso kazensko odgovorne. Preventivni ukrepi se lahko uvedejo ločeno ali skupaj s kaznijo, ki je odvisna od izpolnitve vseh pogojev, določenih v zakonu. Zaščitni ukrepi vključujejo:

forenzično obravnavo;
varno preventivno pridržanje;
zaseg predmetov;
zaseg dela premoženja;
izobraževanje o zaščiti.

Zadnja posodobitev: 16/09/2020

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezni nacionalni organi, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska komisija ne prevzema nobene odgovornosti za informacije ali podatke, ki jih vsebuje oziroma na katere se sklicuje ta dokument. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.

3 – Moje pravice po sodnem postopku

A. Ali se lahko pritožim na odločbo sodišča?

Da, odločbo sodišča na prvi stopnji lahko izpodbijate s pritožbo, ki ima odložilni učinek. Pritožbo zoper sodbo, s katero je sodišče odobrilo sporazum o krivdi in kaznovanju, lahko vložite le, če ta sodba ni v skladu s sporazumom, ki ga je državni tožilec predložil sodišču v odobritev.

V svoji pritožbi se lahko sklicujete na napačne navedbe v delih obrazložitve, ki se nanašajo neposredno na vas, razen če gre za obsodilno sodbo, pri kateri je sodišče sprejelo vaše priznanje krivde. Pritožbo je treba vložiti pri sodišču, ki je izdalo izpodbijano sodbo, v osmih dneh od vročitve izvoda sodbe.

B. Katera druga pravna sredstva imam na voljo?

V kazenskem postopku lahko izkoristite redna pravna sredstva (pritožbe, glavne pritožbe, ugovore) in izredna pravna sredstva (vloge za pritožbeni preizkus, predloge za obnovo postopka), ali pa predlagate, da se vloži pritožba v zvezi s kršitvijo prava.

Pritožba se uporablja kot pravno sredstvo zoper sodno odločbo (sklep) in jo je treba predložiti organu, ki je izdal izpodbijano odločbo (sklep), v treh dneh od obvestila o tem. Odločbe (sklepe), ki jih izda sodišče (in državni tožilec), je mogoče izpodbijati s pritožbo, vendar samo v zakonsko predpisanih primerih. Odločbo (sklep) je mogoče izpodbijati na podlagi napake v delu njegove obrazložitve ali kršitve določbe, ki ureja postopek pred izdajo odločbe (sklepa), če bi lahko kršitev povzročila napako v delu njegove obrazložitve. Pritožba ima odložilni učinek le, če je to izrecno določeno z zakonom.

Ugovor zoper kaznovalni nalog lahko vložite pri sodišču, ki ga je izdalo, najpozneje osem dni po vročitvi naloga. Če je ugovor zoper kaznovalni nalog vložen v danem času, je ta samodejno preklican in sodnik posameznik odredi sojenje v primeru.

Vlogo za pritožbeni preizkus (pritožbo v zvezi s pravnim vprašanjem; v češčini: *dovolání*) je mogoče vložiti le zoper pravnomočno stvarno sodbo sodišča druge stopnje v primerih, ko je to zakonsko dovoljeno. Vlogo za pritožbeni preizkus lahko vložite na podlagi napake v določenem delu obrazložitve odločbe sodišča, ki se nanaša neposredno na vas, vendar le, če je prisoten eden od razlogov za pritožbeni preizkus, določen z zakonom. Tako vlogo mora za vas vedno vložiti zagovornik – vaš odvetnik. Vlogo je treba vložiti pri sodišču prve stopnje, ki je izdalo stvarno odločbo, v dveh mesecih od vročitve odločbe, ki jo vloga izpodbija. Vloga za pritožbeni preizkus nima odložilnega učinka, razen če vrhovno sodišče odloči drugače.

Vložite lahko tudi predlog za obnovo postopka. V splošnem je obnova postopka, ki se konča s pravnomočno sodbo ali kaznovalnim nalogom, dovoljena, če se pojavijo dejstva ali dokazi, za katere sodišče prej ni vedelo, in bi lahko ta dejstva ali dokazi – bodisi samostojno bodisi skupaj z že znanimi dejstvi in dokazi – upravičili drugačno odločitev o krivdi, ali bi bila prvotno naložena kazen očitno nesorazmerna z naravo in težo kaznivega dejanja oziroma vašimi osebnimi, družinskimi ali finančnimi ter drugimi okoliščinami, ali če vrsta kazni ne ustreza njenemu namenu. Predlog za obnovo postopka, ki se je končal s pravnomočno sodbo ali kaznovalnim nalogom, bo obravnavalo in o njem odločalo sodišče, ki je odločilo o zadevi na prvi stopnji. Zakonodaja ne določa roka za vložitev predloga za obnovo postopka v vašo korist.

Poleg tega lahko predlagate, da se vloži pritožba v zvezi s kršitvijo prava, vendar je to izredno pravno sredstvo na voljo samo ministru za pravosodje, ki se sam odloči, ali se taka pritožba vloži. Pritožbo v zvezi s kršitvijo prava je mogoče vložiti zoper katero koli pravnomočno sodno odločbo (razen odločbe vrhovnega sodišča) ali odločbo državnega tožilca, če odločba krši pravo ali je bila izdana na podlagi postopka, ki je vseboval napako. Zakonodaja ne določa roka za vložitev take pritožbe.

C. Kakšne so posledice v primeru obsodbe?

Postopek izvršitve se začne, ko začne veljati obsodba za kaznivo dejanje; v tej fazi se izvrši kazen ali preventivni ukrep in izvedejo se povezana dejanja.

Če ste bili pravnomočno obsojeni za kaznivo dejanje, vam ne morejo znova soditi za isto kaznivo dejanje (niti v drugi državi članici), razen če je dovoljena obnova postopka.

Obsodba je vpisana v kazenski register in se pojavi v vsakem izpisku iz kazenskega registra, dokler ni iz njega izbrisana. To lahko vpliva na vaše možnosti opravljanja določenega poklica, pridobitve določenega dovoljenja ali licence ali posedovanja orožja itd.

Ko se obsodba izbriše iz kazenskega registra, boste obravnavani, kot da niste bili nikoli obsojeni. Vendar imajo organi kazenskega pregona in nekateri drugi organi dostop do tako imenovane kopije kazenskega registra, v kateri je vaša obsodba zabeležena tudi po tem, ko je že bila izbrisana.

i. Kazenska evidenca

Ko postane obsodba pravnomočna, se zaznamek vnese v kazenski register, kjer se hranijo evidence obsodb in drugih dejstev, pomembnih za kazenski postopek. Te informacije se hranijo 100 let od datuma vašega rojstva, ne glede na to, ali se s tem strinjate ali ne. Ko se obsodba izbriše, informacije ne bodo več vidne v izpisku iz kazenskega registra, bodo pa navedene v kopiji kazenskega registra, kot je opisano zgoraj. Obsodba se lahko izbriše v roku, ki je

določen v kazenskem zakoniku, odvisno od teže obsodbe. Ta rok je lahko od enega do petnajst let od datuma, ko prestanete kazen; za določene kazni velja, da se potem, ko jih prestanete, šteje, da sploh niste bili obsojeni.
Če ste državljan/-ka druge države članice EU, bo informacija o vaši obsodbi dana na voljo pristojnemu organu države članice EU, katere državljan/-ka ste.

v. Prestajanje kazni, premestitev zapornikov, pogojna obsodba in alternativne kazni

Ko obsodba postane pravnomočna, predsednik senata odredi njeno izvršitev.
Če ste bili pravnomočno obsojeni na nepogojno zaporno kazen, bo predsednik poslal nalog za izvršitev kazni ustreznemu zaporu in pozvani boste, da se v določenem roku zglasite v zaporu, če niste bili že prej pridržani. Če bi se poskušali izogniti prestajanju kazni, vas bo v zapor privedla češka policija.
Če so izpolnjeni zakonski pogoji, lahko sodišče odloči za preložitev prestajanja vaše kazni, spremeni način prestajanja, začasno odloži prestajanje kazni, odloči o pogojnem odpustu itd. Sodišče vas lahko tudi oprosti kazni zapora ali preostalega dela kazni, če boste izročeni v tujo državo ali odstranjeni (izgnani).
Podoben postopek velja, kadar je za vas uvedeno sodno odrejeno zdravljenje ali varno preventivno pridržanje. Ko torej odločba, v skladu s katero je treba izvesti sodno odrejeno zdravljenje ali varno preventivno pridržanje, postane izvršljiva, predsednik senata pošlje nalog za izvršitev odločbe ustrezni zdravstveni ustanovi ali inštitutu za varno preventivno pridržanje, kjer se preventivni ukrep izvrši, vi pa boste pozvani, da se javite tej ustanovi oziroma inštitutu. Če bi se poskušali izogniti preventivnemu ukrepu, vas bo v ustrezno ustanovo privedla češka policija.
Če so izpolnjeni zakonski pogoji ali pogoji, določeni z mednarodno pogodbo, ste lahko na prestajanje nepogojne zaporne kazni ali preventivnega ukrepa premeščeni v matično ali drugo državo, če za to zaprosite in se zadevna država s tem strinja. S pravnomočno obsodbo se lahko uvede tudi alternativna kazen. Vsaka kazen, ki ne pomeni takojšnjega prestajanja zaporne kazni, se lahko šteje za alternativno kazen. Lahko je za vas odrejen nadzor, ki ga izvaja svetovalec za pogojni odpust, ki spremlja, ali izvajate naložene obveznosti, in vam pomaga, da se vrnete v družbo in zaživite urejeno življenje. Če je za vas uveden nadzor, morate:
sodelovati s svetovalcem za pogojni odpust, kot ta določi,
in izvajati načrt poskusne dobe pod nadzorom;
se zglasiti pri svetovalcu za pogojni odpust, kadar svetovalec to določi;
obvestiti svetovalca za pogojni odpust o vašem bivališču, zaposlitvi in sredstvih za preživljanje, izpolnjevanje omejitev in obveznosti, ki jih je naložilo sodišče, ter vseh drugih bistvenih okoliščinah, ki so pomembne za nadzor s strani svetovalca za pogojni odpust;
dovoliti svetovalcu za pogojni odpust, da vstopi v vaše stanovanje.
Če vam je bila na podlagi odločbe sodišča naložena utemeljena obveznost opravljanja programa socialnega usposabljanja in prevzgoje ali ustreznega psihološkega svetovanja, ste lahko vključeni v program probacije in resocializacije. V tak program ste lahko vključeni tudi brez naložene obveznosti s strani sodišča, če izpolnjujete merila, ki jih določi izvajalec programa. V tem primeru se lahko s svetovalcem za pogojni odpust sklene sporazum o udeležbi v programu v skladu z nadzorom, ta sporazum pa se lahko vključi v načrt poskusne dobe pod nadzorom. Če se program izvaja v okviru zaporne kazni, se lahko o udeležbi v programu dogovorite s strokovnjakom, ki sodeluje s češko službo za izvrševanje kazenskih sankcij.
Nekatere od teh alternativnih kazni lahko prestajate tudi v matični ali drugi državi, s katero ste povezani, če so izpolnjeni zakonski pogoji in pogoji, določeni z mednarodno pogodbo, ter je mogoče izvrševanje teh kazni nadzirati ali drugače preverjati. V kolikšni meri je ta možnost na voljo, je odvisno od tega, ali je zadevna država članica EU ali ne (v zadnjem primeru so možnosti bolj omejene).

Zadnja posodobitev: 16/09/2020

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezni nacionalni organi, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska komisija ne prevzema nobene odgovornosti za informacije ali podatke, ki jih vsebuje oziroma na katere se sklicuje ta dokument. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.